

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA

KLASA: 602-01/16-01/00480

URBROJ: 533-26-16-0001

Zagreb, 25. kolovoza 2016.

Ravnateljicama i ravnateljima osnovnih i srednjih škola
- svima

Poštovane/poštovani,

sukladno *Odluci o donošenju Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole* (Narodne novine broj: 104/2014.) u školskoj godini 2016./2017. nastavlja se s međupredmetnom i interdisciplinarnom provedbom Građanskog odgoja i obrazovanja.

Škole koje su u školskoj godini 2016/17. provodile Eksperimentalni program Građanskog odgoja i obrazovanja za 8. razred osnovne škole mogu nastaviti s provedbom i u školskoj godini 2016/17.

Odluka o donošenju programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole i Program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u Republici Hrvatskoj dostupni su, osim Narodnih novina, i na internetskoj stranici Agencije za odgoj i obrazovanje na poveznici:

http://www.azoo.hr/images/strucni2014/Graanski_odgoj-program-2014_08_104_2019.pdf

U prilogu dostavljamo *Preporuke za provođenje Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u školskoj godini 2016./2017.* koje su pripremili savjetnici Agencije za odgoj i obrazovanje.

S poštovanjem,

U prilogu:

1. *Preporuke za provođenje Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u školskoj godini 2016./2017.*

***Preporuke za provođenje Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja
Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u školskoj godini 2016./2017.***

***Vođenje dokumentacije za praćenje i vrednovanje postignuća učenika
u Građanskom odgoju i obrazovanju - Praćenje i ocjenjivanje***

Postignuća učenika u *Građanskom odgoju i obrazovanju* u međupredmetnom i integriranom načinu ostvarenja svaki učitelj/nastavnik opisno prati učenika u svom predmetu u rubrici za praćenje kada u okviru svoga predmeta obrađuje sadržaje ističući i razvijajući zadane ishode.

Iz praćenja izvodi ocjenu koja je rezultat postignuća u usvajanju nastavnih sadržaja i stupnju razvijenosti ishoda predmeta koji su istodobno i sadržaji/ishodi Građanskog odgoja i obrazovanja.

Ocjena se upisuje u odgovarajuću rubriku ovisno o planiranim ishodima učenja za određenu nastavnu jedinicu. Ocjena se donosi i s aspekta Građanskog odgoja i obrazovanja kao poticajna komponenta za dobar učenikov rad, zalaganje ili dobro obavljenju aktivnost kao dio elementa ocjene pojedinog predmeta.

U provjeru učenikovih postignuća unutar određenog predmeta uključuje se provjera postignuća iz građanske kompetencije koju je učitelj/nastavnik planirao i razvijao tijekom nastave svog predmeta.

Učitelji/nastavnici trebaju upoznati učenike s elementima praćenja i ocjenjivanja postignuća prema *Pravilniku o načinima, postupcima i elementima vrednovanja postignuća učenika u osnovnoj i srednjoj školi* (Narodne novine broj: 87/08., 86/09., 92/10. i 105/10.).

U rubriku bilježaka u imeniku upisuju se samo ona zapažanja poticanja za učenika koja su učitelju/nastavniku u praćenju napredovanja učenika uočljiva, učeniku i roditelju razumljiva te koja učitelju/nastavniku mogu pomoći u konačnom vrednovanju postignuća učenika u Građanskom odgoju i obrazovanju.

Dnevnik rada

Navesti nastavnu jedinicu prema planu i programu predmeta (npr. Povijesti, Hrvatskog jezika, stranog jezika itd.) i označiti da je obrađena tema/ishod iz Građanskog odgoja i obrazovanja kraticom *GOO*.

U rubrici bilježaka navesti temu/ishod Građanskog odgoja i obrazovanja koja je obrađena, odnosno razvijen ishod na integrirani način predmetnoj temi.

Razredna mapa Građanskog odgoja i obrazovanja

U razrednu mapu Građanskog odgoja i obrazovanja ulaže se:

- *Izvedbeni školski program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja GOO-a* (prema Programu međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole, *Narodne novine broj: 104/14.*).

- Kopija pripreme za izvođenje nastave svojeg nastavnog predmeta u kojoj su jasno označene (podvučene) teme i ishodi *Građanskog odgoja i obrazovanja* i što učenik treba napisati u svoju mapu osobnog razvoja, najuspješniji uradci učenika, materijali vezani za izvanučioničke aktivnosti, projekti i slično.

Na razini razreda formira se jedna mapa s odjeljcima: na primjer, 1.a, 1.b, 1.c. Škole koje imaju uvjete mapu mogu formirati i u *e-obliku*.

Učenička mapa osobnog razvoja u Građanskom odgoju i obrazovanja

U *Učeničku mapu osobnog razvoja u Građanskom odgoju i obrazovanju* učenik upisuje projekte i aktivnosti u kojima je sudjelovao, što je tijekom godine izradio u vezi *Građanskog odgoja i obrazovanja*, osobna zapažanja, bilješke, osvrte na naučeno, nove ideje i rješenja do kojih je došao, koje su mu vrijednosti važne i s kojim se teškoćama susretao, prilaže priznanja, zahvalnice, potvrde o sudjelovanju u istraživačkim projektima škole i društvene zajednice, natjecanjima, smotrama, volontiranju, o završenim tečajevima (npr. tečaj pružanja prve pomoći, škola tehničke kulture, škola stranih jezika, škole u području umjetničkog izražavanja itd.).

Svrha je mape da služi kao podloga za profesionalno usmjeravanje učenika, motivator za otkrivanje vlastitih sposobnosti kroz njegovo društveno angažiranje i praktične aktivnosti te za planiranje učenja i osobnog razvoja.

Za *Učeničku mapu osobnog razvoja u Građanskom odgoju i obrazovanju* može poslužiti: bilježnica, fascikl u kojeg učenik ulaže dokumente i potvrde (npr. o realiziranim aktivnostima dobrovoljnog rada), a učenik može i sam kreirati korice za umetanje uradaka i dokumenata.

Učenik mapu nadograđuje i čuva tijekom cijelog školovanja, u nju unosi i dokumente o završenim tečajevima, volontiranju i sl.

Pretpostavke za provođenje Programom međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole

- u okviru stručnih vijeća potrebno je izraditi *Izvedbeni školski program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za godišnji plan i program rada školske ustanove*,
- *Izvedbeni školski program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja* integrira se u nastavni plan i program i u školski kurikulum na načelu racionalizacije, integracije i korelacije,
- osnovne i srednje škole koje još nisu izradile *Izvedbeni školski program međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za godišnji plan i program rada školske ustanove* molimo da pripreme izmjene i dopune godišnjeg plana i programa rada školske ustanove,

- svi odgojno-obrazovni radnici u školi trebaju se upoznati s *Programom međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole*, koji je dostupan na mrežnoj stranici Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta www.mzos.hr i Agencije za odgoj i obrazovanje www.azoo.hr – dostupno na poveznici: http://www.azoo.hr/images/strucni2014/Graanski_odgoj-program-2014_08_104_2019.pdf,
- potrebno je zajednički planirati i programirati ishode i teme *Građanskog odgoja i obrazovanja* pronalaženjem i usklađivanjem međupredmetnih poveznica u pojedinim predmetima (nastavnim jedinicama) te izvanučioničkim aktivnostima,
- preporučamo da se tijekom školske godine kontinuirano provode stručni sastanci u cilju pripreme međupredmetnih planiranja i programiranja ishoda *Građanskog odgoja i obrazovanja*,
- učiteljima/nastavnicima uključenima u provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja* preporučamo da jednom mjesečno organiziraju razgovore s učenicima o njihovim postignućima i očekivanjima iz područja *Građanskog odgoja i obrazovanja*,
- ravnateljicama i ravnateljima preporučamo da na razini škole imenuju koordinatora za provođenje međupredmetnog planiranja *Građanskog odgoja i obrazovanja* (npr. iz reda učitelja/nastavnika promoviranih u zvanja mentora i savjetnika, voditelja stručnih školskih vijeća (aktiva), voditelja županijskih stručnih vijeća i stručnih suradnika),
- međusobna pomoć učitelja/nastavnika, zajedničko/timsko planiranje i programiranje, predavanje kolega na školskim stručnim vijećima razredne i predmetne nastave, predstavljanje primjera dobre prakse na sjednicama Učiteljskog vijeća, razmjenjivanje priprema, uključivanje učitelja/nastavnika škole kao predavača na stručnim skupovima u organizaciji voditelja županijskih stručnih vijeća, predstavljanje aktivnosti u provedbi *Građanskog odgoja i obrazovanja* i aktivnostima učenika u zajednici na mrežne stranice škole, razmjena stručne literature, predstavljanje metoda rada prikladnih za pripremu i provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja* pretpostavke su za uspješnu provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja* na školskoj razini,
- pretpostavka za kvalitetnu pripremu i provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja* je kontinuirano stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u području planiranja i programiranja usmjerenog na ishode, interaktivnih metoda učenja i poučavanja, razumijevanja ključnih pojmova iz *Građanskog odgoja i obrazovanja*. Tijekom školske godine 2016./2017. Agencija za odgoj i obrazovanje će za učitelje/nastavnike i ostale zainteresirane odgojno obrazovne radnike organizirati stručna usavršavanja na županijskoj i državnoj razini. Informacije o planu i programu stručnog usavršavanja na temu *Građanskog odgoja i obrazovanja* bit će dostupne na internetskim stranicama www.azoo.hr i www.ettaedu.eu,
- na internetskim stranicama Agencije za odgoj i obrazovanje za uporabu su dostupni stručni materijali i informacije o aktivnostima vezanim za pripremu i provedbu *Građanskog odgoja i obrazovanja*,

(http://www.azoo.hr/index.php?option=com_section&view=category&id=26&Itemid=615),

Pozivamo Vas da redovito pratite internetske stranice *Agencije za odgoj i obrazovanje* i da se uključujete u školske, županijske i državne smotre iz područja GOO-a za učenike osnovnih i srednjih škola: Smotra Projekt građanin; Smotra simuliranih suđenja; Građanski odgoj na djelu; Simulirana sjednica Hrvatskog sabora za učenike srednjih škola; e-kviz „Koliko poznaješ Hrvatski sabor?“

Za sva pitanja ili pojašnjenja u svezi *Programa međupredmetnih i interdisciplinarnih sadržaja Građanskog odgoja i obrazovanja za osnovne i srednje škole u školskoj godini 2016./2017.* možete se obratiti višim savjetnicima za nacionalne programe Agencije za odgoj i obrazovanje Nevenki Lončarić-Jelačić, prof. (adresa elektroničke pošte: nevenka.loncaric-jelacic@azoo.hr) i mr. sc. Tomislavu Ogrinšaku (adresa elektroničke pošte: tomislav.ogrinsak@azoo.hr)

